

Cuprins

Poveste	5
Lucreția	8
Tinu	18
Driș	24
Pantiușa	30
Maica Arsenia	37
Leontin	45
Hambu	51
Alexandru	58
Padre Basilio	65
Iubiții	82
Dănuț	86
Valeriu	94
Anda	101
Johann	112
Onac	118
Șoșescu	126
Silvestru	135
Șoimuleții	140
Roby	146
Domnul Ionescu	154

Săndița și Lilica	160
Miliția română: rubrica Fapt Divers	164
Ciuciu	167
Călin	170
Coana	178
Iunian	182
Iasmin.....	188
Ilișoi.....	197
Andrei.....	201
Pâlcu.....	215
Petru	222
The Great Grey	230
Șahistul	233
<i>Precizare</i>	235

© 2013 by Editura POLIROM

Accastă carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: Eugeniu Barău, *Împărțirea moștenirii comuniste* (detaliu)

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

CESEREANU, RUXANDRA

Un singur cer deasupra lor / Ruxandra Cesereanu. – Iași: Polirom, 2013

ISBN print: 978-973-46-3410-1

ISBN ePub: 978-973-46-3506-1

ISBN PDF: 978-973-46-3507-8

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Ruxandra
CESEREANU

Fiction-Ltd

Un singur cer
deasupra lor

roman

POLIROM
2013

Onac

Securistul pusese ochii de vreun an de zile pe Onac: învățătorul ăsta în floarea vârstei, căsătorit și tată a doi gemeni era tocmai potrivit pentru ce voiau Organele. Să-l facă să toarne. Era mediocru și nemulțumit de cum trăia; nu era chipeș și ar fi vrut mai multe de la viață. Securistul avea ochiul format, așa că pricepu imediat că Onac va turna. Trebuia doar să știe cum să-l ia, cu frumușelul și totodată cu urâțelul. Adevărat că Onac nu avea vicii majore: nu era nici bețiv, nici muieratic, nici cartofor. Dar punctul slab devenise fățiș de multă vreme: Onac era orgolios și voia să răzbească. Poate nu chiar cu orice preț, dar voia să răzbească și să devină vizibil printre contemporanii săi.

Bărbatul zâmbi în barbă când formulă cu buzele, fără să rostească, termenul contemporani. Onac nu era un lingău exagerat: trufia nu îi îngăduia să fie un lingău scârbos, ci eventual unul cu scrupule, un taciturn, cum s-ar zice. De aceea, Securistul trebuia să meșterească o formulă prin care să-l prindă în plasă. Prin gemeni, prin nevastă sau prin fluturarea sentimentului patriotic. Da, probabil ultima chestie trebuia să fie punctul de atac. Ești patriot, atunci ești vrednic, drept care devii informator, întru bunul mers al patriei. Onac nu era prost și părea să fie destul de citit, dar trufia îl făcea

vulnerabil. Las' pe mine, își zise Securistul. Las' că-l fac eu să se dea pe brazdă.

Era o zi ca oricare când Onac o porni spre școală, voios că avea să treacă la buchisirea Abecedarului. Îi plăcea să lucreze cu copiii. Poate că nu era iubit ca la carte de ei, dar cel puțin țâncii îl respectau și se temeau de el, într-un fel admirativ. Era singurul om mare de care se temeau cu respect, mai mult chiar decât de părinții lor. Anul acesta îi fusese dată pe mână o clasă nouă, începătoare, așa încât Onac se simțea puternic și important în funcția de formator și călăuză. Era sever și pretențios și voia să scoată untul din ei, să îl țină minte și când vor fi mari. Nu practica asprimea fizică, întrucât avea repulsie față de așa ceva, doar se duseseră vremurile nuielelor și ale statului în genunchi, dar era sever cu notele și cu cerințele față de elevii săi, de musai ca de nevoie.

Nevastă-sa era și ea învățătoare, acolo se și cunoscuseră de fapt, odinioară, în locul unde buchisiseră amândoi: era o femeie de treabă, nici frumoasă, nici urâtă, treacă-meargă. Onac și-ar fi dorit ca ea să fie mai arătoasă, dar era bine și așa, dat fiind că nici el nu era prea chipeș. De gemeni era mulțumit, băieți își dorise dintotdeauna, deși n-ar fi stricat nici o fată. Iar gemenii ascultau de el, cel puțin fiindcă erau încă mititei. Cu socrii se-nțelegea binișor, n-avea probleme. Cât despre părinți, ai lui muriseră, era orfan, iar frați și surori nu avea. Doar niște unchi și mătuși cu care însă nu mai avea de multă vreme nici un fel de tovărășie, fără să se fi întâmplat ceva anume. Pur și simplu viața îi despărțise. Lui Onac îi plăcea să fie învățător, deși și-ar fi dorit mult mai mult să facă facultatea și să

ajungă profesor acolo. Era captivat de geografie și de călătorii și știa pe de rost poveștile marilor navigatori. Nici istoria nu îi era indiferentă și nici zoologia, dar tot geografia era pasiunea lui de când lumea.

Astăzi însă, pe drumul spre școală, el nu se gândi nici la geografie, nici la călătorii, ci la o nouă metodă prin care să ușureze învățarea alfabetului. Îi vorbise și directoarei școlii despre această posibilă metodă, înrudită cu metoda Morse, dar directoarea nu fusese receptivă. Acasă, nevastă-sa îl sfătuisese și ea să o lase baltă, fiindcă era prea complicat. Dar Onac nu voia să renunțe. Nimeni nu îl înțelegea, de fapt, trăia printre străini. Și în sărăcie aproape lucie. Când orele începură și văzu ochii copiilor sclipind curioși, Onac însuși renunță la noua sa metodă și predă alfabetul tot după procedura veche. Îl apucase, fără să știe de ce, lehamitea. La urma urmei, de ce să facă el ceva în plus față de ceilalți, în țara asta în care mai nimeni nu catadicsea să facă oarece, deși toți se prefăceau că fac ceva? Copiii buchisiră toată ziua la primele trei litere, A, B și C, iar, la sfârșitul zilei, Onac se dovedea a fi destul de mulțumit de ei.

După-amiaza se duse la ședința de partid, unde, ca de obicei, aveau să se discute lucruri banale, despre Tovarășul Ceaușescu în sus și în jos, nimic nou sub soare, iar el, Onac, avea să dormiteze discret, în spate. Ședința a fost într-adevăr astfel, una ca oricare, numai că Onac nu dormită. Lângă el se așezase Aștilean, profesorul de geografie, care citea de zor, pe genunchi, camuflat, o carte despre ultimele expediții pe Amazon. Ți-o dau și ție, după ce o termin, îi spuse acesta lui Onac, cunoscând pasiunea învățătorului. Mai am una despre Antarctica, ultimul răcnet. Cărțile erau în engleză,

dar Onac știa cât de cât limba asta, în orice caz, putea să citească. De unde le ai? îl chestionă el pe Aștilean. De la frate-meu, frontieristul, fugit în America, îi zise colegul. Fratele ăsta fusese cam aventurier, trecuse granița clandestin pe la iugoslavi, ajunsese apoi într-un lagăr din Germania, stătuse cât stătuse acolo și apoi obținuse dreptul de emigrare în America. Ia te uită, exclamă Onac. Da, zise profesorul de geografie. Iar acum îmi trimite, din când în când, blugi și hanorace, sprayuri, și săpunuri, și cafea, și ce nu se găsește pe la noi, și cărți din astea pe care i le cer eu. Mi-a trimis și-un casetofon pentru copii, ai mei sunt în faza de adolescență, așa că a fost o zarvă pe cinste acasă. Vasăzică așa. Și nu vrei să te duci în vizită la el? îl mai întreabă Onac cu jumătate de gură, fiindcă era ceva ce nu se întreba de fapt. Da' cine mă lasă, râse profesorul de geografie. Nu mă lasă nici dracu', mai adăugă el. Așa că nu mă duc. Mai vorbiră una-alta, pe șest, ca să nu tulbure ședința, apoi, când aceasta se încheie cu bla-bla-urile de rigoare, fiecare o luă pe la casa lui.

Nu și Onac, fiindcă afară îl aștepta Securistul. Tovarășul Onac, îi zise acesta, vreau să stau puțin de vorbă cu dumneavoastră, dacă nu vă deranjează. Apoi, în chip neașteptat, îl bătu pe umăr de parcă ar fi fost colegi de bancă. Vă conduc spre casă, preciză Securistul. Onac îl privi uimit la început, apoi pricepu. Desigur, răspunse el, deși nu știu ce doriți de la mine. Veți afla, zise Securistul, că doar nu e grabă. Într-adevăr, Securistul își desfășură planul cu bătaie țintită: îl învălui pe Onac mai întâi în laude nu foarte exagerate, apoi în oarecari reproșuri. Apoi atinse punctul slab: de ce era Onac doar învățător și nu mai mult de atât? Avea acasă

două guri de hrănit, că doar nici el, nici nevasta nu câștigau salarii de mahări. Și locuiau într-un apartament confort redus, de două camere nenorocite.

Apoi ce fel de patriot era Onac? Ce vreți să spuneți? Îl chestionă, la rândul lui, Onac pe Securist. Da. Ce fel de tovarăș și patriot sunteți dumneavoastră, îl împunse Securistul, bătând șaua să priceapă iapa. Unul ca oricare, răspunse Onac. Nu există patriot ca oricare, i-o tăie Securistul. Patriotul este sau nu este. Și ca să fie, patriotul acționează, făptuiește. Dar Onac nu era prost: câți patrioți din țara asta acționează? îi zise el Securistului. Destui, mulțișori, aprobă acesta, dar dumneavoastră nu sunteți deocamdată printre aceștia. Mulți alții nu sunt nici ei printre aceștia, răspunse Onac. Securistul tăcu: până la urmă nu era chiar așa ușor pe cât crezuse cu Onac ăsta. Nu era un peștișor.

Da, nu toată lumea de la noi e patrioată, reluă Securistul planul său de convingere: unii sunt, dar nu vor să arate că sunt. Vasăzică așa, îi răspunse Onac, credeam că vremurile definițiilor patriotice s-au dus. Ei, iată, că nu s-au dus, îl bruscă pentru întâia dată Securistul. Hai să nu ne mai jucăm, tovarășul Onac. Vreți să fiți patriot sau nu? Ce înseamnă să fii patriot? i-o întoarse învățătorul. Lasă, tovarășul Onac, n-avem nevoie acum de cuvinte mari și grele, și nici de poezii. Eu te-am întrebat dacă vrei să fii patriot în mod concret. Pentru întâia dată Securistul îl tutuise, ceea ce arăta că se schimbase ceva în atitudinea lui. Vrei sau nu? Onac nu-i răspunse.

Și atunci Securistul îl înghesui cu altă treabă, lăsând moartă chestiunea cu patriotismul: începu să îi expună învățătorului tot soiul de avantaje, de la leafă, la călătorii

în străinătate și alte cele. Onac ciuli urechile. Securistul îi vorbi și despre eventuala mutare într-un apartament confort sporit, cu trei camere, dacă nu și mai mult, într-o casă. Onac își închipui gemenii jucându-se în grădină și pe nevastă-sa întinzând rufele în curte la uscat. Apoi mai vorbiră cât vorbiră și în cele din urmă se despărțiră. Niciunul nu era mulțumit: Securistul nu îl convinsese din prima, iar Onac nu refuzase categoric, ci o scăldase. Cât despre patriotism, era așa, o găselniță pentru cretini. Ce patriotism, care patriotism? Amândoi știau că era un cuvânt gol, fără vreo acoperire.

Onac nu îi spuse nevastei nimic, dar toată noaptea se foi în pat, ca o șopârlă rănită la șold. De ce va fi pus Securistul ăla ochii tocmai pe el? Ce făcuse de îl atrăsese ca magnetul pe Securist? A doua zi nu se întâmplă nimic, învățătorul își ținu orele normal la școală, iar Securistul nu veni să îl aștepte. Trecu o săptămână, apoi Securistul reapăru. Îl așteptă cu exact același discurs, ca o moară stricată, dar ceva mai agresiv, mai tensionat. Onac răspunse și el ceva mai iritat. Apoi se despărțiră iar. Tot nu cedase. Trecură câteva săptămâni fără să se întâmple nimic semnificativ, în afara tovarășului Ceaușescu, singurul personaj care apărea pe postul național de televiziune. Apoi Securistul se ivi din nou. De data aceasta își schimbase radical discursul. Îl sâcăia pe Onac cu statutul umil al acestuia, de învățător. Îl tachina că este neputincios și zadarnic de inteligent. Onac își propuse să nu răspundă la provocări.

Ședințele de partid se desfășurau la școală, ca de obicei, așa că în tot acest timp învățătorul ajunsese să citească cele două cărți despre Amazon și Antarctica, pe care i le împrumutase colegul Aștilean. Securistul